

Utlåtande 2012:86 RVII (Dnr 325-1333/2011)

Reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning

Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om ”Reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning” besvaras med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Karin Rågsjö (V) anför i sin motion (2011:47) att det alltid är relevant att investera i kunskap och att många av de arbetslösa som är inskrivna på jobbtorgen saknar tillräcklig utbildning. Motionären föreslår bland annat att kommunfullmäktige fattar beslut om att analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen och anpassar jobbtorgens utbud av utbildningar till aspiranternas behov av utbildning som syftar till hållbara jobb.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd samt Rädda Barnen. Rädda Barnen har inte svarat på remissen.

Stadsledningskontoret konstaterar att utbildningsnivån på de aspiranter som finns på Jobbtorg Stockholm är låg. Forskning samt arbetsmarknadsnämndens undersökningar påvisar att utbildningsnivån har stor betydelse för om aspiranter blir kvar i arbetslöshet eller ej. Stadsledningskontoret anser att jobbtorgen redan i dag analyserar respektive aspirants utbildningsbehov samt erbjuder insatser som ska leda till arbete. Vidare kan stadsledningskontoret konstatera att självförsörjningsgraden bland de som avslutats från Jobbtorg Stockholm generellt sett är relativt hög och ligger på cirka 80 procent även sex och tolv månader efter avslut.

Arbetsmarknadsnämnden anser att när det gäller hållbarheten i jobbtorgens resultat avseende att bli kvar i självförsörjning över längre tid så visar analysen i korthet att utbildningsnivån är den individspecifika faktor som, efter biståndstidens längd, mest påverkar risken att återkomma till jobbtorg. Generellt gäller dock att självförsörjningsgraden bland de som avslutats från Jobbtorg Stockholm är relativt hög och ligger på ca 80 % även sex månader efter avslut. När det gäller arbetslösa ungdomar visar forskning och utvärderingar genomförda av bland annat Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) att utbildningsnivån har en stor betydelse för vilka ungdomar som under lång tid blir kvar i arbetslöshet.

Socialnämnden anser att det inte finns något i riktlinjerna som hindrar att en individuell bedömning görs i de fall en person har behov av arbetsresor utanför SL-kortsområdet. Om behovet blir långvarigt och det inte handlar om en insats från kommunen utan någon annan form av praktik eller arbete, bör det dock övervägas om personen har möjlighet att flytta till den kommun där man har sitt arbete.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att arbetet med att aktivera den enskilde och erbjuda honom eller henne förutsättningar att hävda sig på arbetsmarknaden är en förutsättning i den aktiva arbetsmarknadspolitiken och en förutsättning för att man ska kunna tala om arbetslinjen. Nämndens arbete har den inriktningen att individer ska gå från bidrag till egen försörjning. Att medverka till att individer återupptar och slutför sina studier är viktigt för att kunna ta sig ut på den öppna arbetsmarknaden eller till högre utbildning.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att nuvarande riktlinjer för ekonomiskt bistånd ska bibehållas. Riktlinjerna säger att utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Försörjningsstöd ska som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning eftersom detta kan medföra en inlåsnings effekt.

Älvsjö stadsdelsnämnd anser att riktlinjerna för ekonomiskt bistånd utgår från Socialtjänstlagen. En individuell behovsprövning ska alltid göras och om sakliga skäl föreligger motiverar det avsteg. Enligt riktlinjerna ska den som är arbetslös och söker bidrag erbjudas ett strukturerat stöd i att söka arbete för att på så sätt uppnå egen försörjning. Nämnden har därför ett uppbyggt samarbete med jobbtorg i syfte att förbättra de arbetslösas möjligheter att komma ut i arbete. För alla personer som ansöker om ekonomiskt bistånd görs en individuell bedömning och en plan upprättas.

Mina synpunkter

Kunskapsnivån är och kommer att vara av avgörande betydelse för arbetslösa människors möjligheter att få ett jobb. Stockholms stad tar ett stort ansvar i att hjälpa individen till egenförsörjning. Undersökningar visar på att ålder, tidsperioden som personen fått ekonomiskt bistånd och även utbildningsnivån har avgörande betydelse för om personen blir kvar i arbetslöshet eller inte. Vi ser idag en utmaning i att utbildningsnivån för de som finns på jobbtorget är relativt låg. Därför inrättades arbetsmarknadsnämnden år 2011 för att minska antalet stockholmare som är beroende av försörjningsstöd genom vuxenutbildning samt SFI. En av flera positiva följder är att hushåll med barn som är beroende av ekonomiskt bistånd minskat under 2011, vilket är mycket glädjande.

Jag välkomnar de insatser som staden gör för att öka möjligheten till egenförsörjning, vilket idag visar goda resultat. Exempelvis FILUR, som vänder sig till ungdomar som står längst ifrån arbetsmarknaden. Sex månader efter avslutat projekt var 77 procent av ungdomarna självförsörjande. Vi ser även insatser för att öka möjligheten till sysselsättning för personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar. Självförsörjningsgraden bland dem som avslutats från jobbtorget ligger på cirka 80 procent även sex och tolv månader efter avslut.

I stadens riktlinjer för försörjningsstöd, anges att utgångspunkten är att finansieringen av vuxenstuderande sker genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Det finns idag en möjlig-

het att i undantagsfall efter individuell behovsprövning, beviljas ekonomiskt bistånd för vuxenstudier. Personen ska då alltid även söka studiemedlets bidragsdel. Försörjningsstöd kan även beviljas vid kortare kurser inom ramen för de insatser som arbetslösa erbjuds, men då ska den sökande vara beredd att avbryta studierna för att påbörja ett erbjudet arbete. Mot bakgrund av detta anser jag inte att en revidering i enlighet med motionärens förslag av nuvarande riktlinjer för ekonomiskt bistånd behövs.

Vad gäller SL-resor beviljas dessa idag inom ramen för ekonomiskt bistånd om behov föreligger för att kunna ta sig till jobbtorg. Det sker alltid efter individuell behovsprövning.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföras

Lågkonjunktur kombinerat med en ineffektiv jobbpolitik och fördelningspolitik har lett till att behovet av försörjningsstöd har ökat. Regeringens försämringar av a-kasssystemet och sjukförsäkringen har också urholkat trygghetssystemen och förvärrat situationen för dem som har hamnat utanför arbetsmarknaden. Ekonomiskt bistånd är en del av samhällets trygghetssystem, ett yttersta skyddsnät vid tillfälliga försörjningsproblem. Orsakerna till den enskildes försörjningsproblem varierar och behovet av ekonomiskt bistånd hänger samman med de nämnda politiska faktorerna.

Moderaterna i landstinget drev nyligen igenom en avgiftshöjning av SL-kortet vilket har gjort att många av dem som tidigare hade det tufft ekonomiskt nu får det ännu svårare att röra sig i staden. Samtidigt har man också gjort det svårare för vuxna att omskola sig genom att man bland annat har skurit ner på komvux.

Stadens ansvar är att maximera förutsättningarna för den som är beroende av försörjningsstöd.

I ett modernt välfärdsland ska trygghetssystemen avse att stärka individen under svåra tider och på så sätt öka individens möjlighet att uppta den egna försörjningen.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. delvis bifalla motionen
2. också säga följande

Det är viktigt att också arbetslösa med försörjningsstöd får goda möjligheter till en plats på arbetsmarknaden. Jobbtorgen, som Miljöpartiet i vårt budgetförslag väljer att kalla ”En-dörr-in-verksamheter”, behöver anpassa sitt utbud bättre till de arbetssökandes behov. Utbildningar och andra insatser ska syfta till stadigvarande jobb.

Inte minst viktigt är att det blir möjligt att, med försörjningsstöd, under längre perioder kunna få yrkesinriktade utbildningar där det finns en efterfrågan på arbetsmarknaden. Dessutom bör det ges bättre möjligheter än i dag för personer med försörjningsstöd att studera till grundskolekompetens.

Det är också angeläget med alternativ för dem som har svårt med teoretiska studier. Det behöver finnas mer praktiskt orienterade alternativ som lärlingsutbildningar och kvalificerad yrkespraktik.

En självklar del i att göra det lättare för arbetslösa att söka och få jobb är att återinföra SL-kortet i normen för alla. Dessutom skulle en möjlighet till ekonomiskt bistånd för arbetsresor även utanför SL-kortområdet underlätta för fler att få arbete.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om ”Reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning” besvaras med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Stockholm den 16 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Anna König Jerlmyr

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Olle Burell* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om ”Reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa för en realistisk chans att få en hållbar anställning” bifalles.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Enligt Arbetsförmedlingen är ett av problemen på Stockholms arbetsmarknad att många arbetssökande har för låga utbildningsnivåer i förhållande till arbetsmarknadens behov. Läget är därför speciellt problematiskt jämfört med andra orter och kräver riktade kraftfulla åtgärder för att höja utbildningsnivån. Om staten inte tar ansvaret måste staden göra det.

Idag har 30 % av de arbetslösa som är inskrivna på jobbtorg lägre utbildning än gymnasiet och 20 % lägre än grundskolan. För 16 % saknas registrering om utbildningsnivå. Arbetslösheten är dubbelt så hög bland de som bara har grundskoleutbildning. Idag finns få arbeten som inte kräver en god allmänutbildning. Vi måste satsa brett på utbildning som leder till hållbara arbeten, till exempel för att möta personalbehovet inför generationsväxlingen.

Staden måste se utbildning som en social investering. När kommunen misslyckats med att ge unga stockholmare en utbildning som ger möjligheter till arbete måste kompensationsåtgärder sättas in av kommunen i vuxen ålder. De möjligheter som finns inom ramen för jobbtorg och nuvarande riktlinjer för ekonomiskt bistånd är inte tillräckliga. I grunden måste också ungdomsskolan klara av jämlika och höga kunskapsresultat i alla våra skolor. Självfallet vore det bäst att staten i likhet med Vänsterpartiet i riksdagen kraftigt utökar utbildningsplatserna för de lågutbildade arbetslösa. Men staden har inte råd att vänta när staten är passiv.

Det är nu dags att ge stadens kvalitetsgarantier ett verkligt innehåll. Alla unga har rätt till kunskap som ger möjligheter att fungera som samhällsmedborgare och ger möjligheter till arbete. När ungdomsskolan misslyckas måste stadens kompensation vara att ge alla rätt till adekvat vuxenutbildning. Det är mot den bakgrunden som motionens förslag måste ses.

Arbetslösheten och utbildningsnivån är klassrelaterad. Merparten av de arbetslösa bor i stadsdelar där staden har uttalade satsningar. Om arbetslösa med bibehållet försörjningsstöd får rätt att läsa in grundskolan och de gymnasieämnen som anses behövas eller annan arbetsmarknadsinriktad utbildning skulle det kraftigt främja målen för satsningarna i området.

Vår uppfattning är att det inte behöver bli en inlåsningsseffekt med god planering och styrning, utan tvärtom kan ge bättre resultat än idag. Nu kan de som går på jobbtorgen få praktik i två år med bibehållet försörjningsstöd och dessutom en möjlig förlängning i två år till. Staden kan på liknande sätt reglera en studieinriktad plan för arbetslösa som behöver och vill komplettera sin utbildning för högre studier eller fast arbete som kräver gymnasieutbildning efter individuell bedömning på jobbtorgen. Det handlar inte om en fulltalig gymnasieutbildning utan om att läsa in grundskolan, få möjlighet att gå flera arbetsmarknadsutbildningar och att läsa in vissa gymnasieämnen med bibehållet försörjningsstöd.

När det gäller motionens förslag att SL-kort ska återinföras i normen för försörjningsstöd konstaterar vi att arbetsmarknadsnämnden styrker behovet av att de arbetsökande ”smidigt kan delta i aktiviteter som jobbtorgen planerar, enkelt kan komma iväg till anställningsintervjuer, kursstarter inom någon beslutad insats etc. För detta krävs att den enskilda ibland med kort varsel får tillgång till SL-kort eller resekuponger på annat sätt.” I samma remissvar beskrivs också att trots att det inte är jobbtorgens uppdrag måste man ibland hjälpa till med kuponger för resor som är viktiga i arbetssökandet. Vi menar att det är att omyndigförklara arbetssökande att förvägra dem SL-kort i normen. Dessutom vore det en frihetsreform för Stockholms fattiga att slippa stadsdelsarresten i sin egen stadsdel.

Socialnämnden konstaterar att det inte finns något i riktlinjerna som hindrar en individuell bedömning när en person behöver bistånd till arbetsresor utanför SL-kortsområdet. Det är dock en passiv hållning jämfört med motionens förslag att införa en rätt till arbetsresor även utanför SL-kortsområdet, om det inom en viss kortare tid bedöms leda till arbete. Att socialnämnden för in frågan om att flytta till arbetskommunen visar att staden ser på arbetspendlare på olika sätt beroende på om försörjningsstöd utgår eller inte. En person som arbetspendlar med försörjningsstöd kan ha lika goda skäl som andra att bo kvar i Stockholm.

ÄRENDET

Karin Rågsjö (V) anför i sin motion (2011:47) att det alltid är relevant att investera i kunskap och att många av de arbetslösa som är inskrivna på jobbtorgen saknar tillräcklig utbildning. Karin Rågsjö anser också att de förändringar i riktlinjerna för ekonomiskt bistånd som infördes 2007 motverkar utbildning som ger ett hållbart arbete och försörjning.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

- analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen
- anpassa jobbtorgens utbud av utbildningar till aspiranternas behov av utbildning som syftar till hållbara jobb
- omarbeta riktlinjerna för försörjningsstöd så att de inskrivna på jobbtorg som saknar relevant utbildning kan läsa in grundskolan med bibehållet försörjningsstöd samt de gymnasieämnen som anses behövas eller annan arbetsmarknadsinriktad utbildning för att kunna söka sig ut på den öppna arbetsmarknaden eller till högre utbildning
- återinföra SL-kortet i normen i försörjningsstöd, så att alla som är inskrivna på Jobbtorg har möjlighet att vara aktivt arbetssökande
- införa en rätt att få ekonomiskt bistånd till arbetsresor utanför SL-kortsområdet, om det inom en viss kortare tid bedöms leda till arbete.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd samt Rädda Barnen. Rädda Barnen har inte svarat på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att utbildningsnivån på de aspiranter som finns på Jobbtorg Stockholm är låg. Forskning samt arbetsmarknadsnämndens undersökningar

påvisar att utbildningsnivån har stor betydelse för om aspiranter blir kvar i arbetslöshet eller ej. Stadsledningskontoret anser att jobbtorgen redan i dag analyserar respektive aspirants utbildningsbehov samt erbjuder insatser som ska leda till arbete. Ett exempel är att studievägledarna på jobbtorgen kan stödja aspiranten att gå direkt till studier eller till att göra en studieplanering på lite längre sikt även om det kortsiktiga målet kan vara egen försörjning genom arbete. Vidare kan stadsledningskontoret konstatera att självförsörjningsgraden bland de som avslutats från jobbtorg Stockholm generellt sätt är relativt hög och ligger på cirka 80 procent även sex och tolv månader efter avslut.

I riktlinjerna för ekonomiskt bistånd står att utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Försörjningsstöd ska som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning då detta kan medföra en inläsningseffekt. Försörjningsstöd kan beviljas vid korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa men den sökande ska då när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja ett erbjudet arbete. Jobbtorgen erbjuder därför i dagsläget 3-4 månaders yrkesförberedande insatser då detta är vad som i normalfallet betraktas som acceptabelt inom ramen för gällande riktlinjer för försörjningsstöd. Staden samverkar också med arbetsförmedlingen för att aspiranter ska kunna få tillgång till befintliga arbetsmarknadsutbildningar där den enskilde inte behöver ta studielån utan kan delta i yrkesinriktad utbildning med rätt till aktivitetsstöd.

Riktlinjerna ger redan idag möjlighet att i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, bevilja ekonomiskt bistånd för vuxenstudier, samtidigt som personen ändå alltid ska söka studiemedlets bidragsdel. Utifrån detta anser stadsledningskontoret att ingen revidering av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd behövs i dagsläget. Detta eftersom det strider mot likställighetsprincipen, det vill säga problemet med att försörjningsstödstagare skulle kunna få sin försörjning av samhället under en utbildning, medan den rätten inte omfattar andra medborgare. Studier finansieras med studiemedel lika för alla. Om samhället vill ge fler lågutbildade bättre ekonomiska möjligheter till utbildning, så bör detta i första hand ske genom förändringar i studiestödssystemet.

Enligt riktlinjerna ska bistånd till SL-resor beviljas inom ramen för ekonomiskt bistånd om behov av resa föreligger för att kunna arbeta eller för att kunna delta i regelbundna aktiviteter för att komma i arbete. Personer som arbetar eller deltar i arbetssökarverksamhet inom gångavstånd från bostaden har inte rätt till bistånd för arbetsresor. För att bistånd till resor med kort varsel ska kunna beviljas behöver personen ta kontakt med sin socialsekreterare, alternativt själv finansiera tillfälligt resande och sedan ansöka om ersättning för resan i efterhand. Även i fråga om SL-kort ska alltid en individuell behovsprövning göras. Detta innebär att de som behöver ersättning för SL-kort och tillfälliga resor får det varvid stadsledningskontoret anser att ingen revidering av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd behövs.

Stadsledningskontoret föreslår att motion (2011:47) av Karin Rågsjö (V) om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realis-

tisk chans att få en hållbar anställning anses besvarad med hänvisning till vad som anförts ovan.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 oktober 2011 att

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag till remiss-svar.
2. Remissvaret lämnas till kommunstyrelsen.
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsnivån bland aspiranterna inom Jobbtorg Stockholm är idag att 30 % av aspiranterna har en utbildningsnivå under gymnasienivå och 20 % har en utbildningsnivå som är kortare än motsvarande 9-årig grundskola. (16 % av aspiranterna saknar registrering avseende utbildningsnivå).

Arbetsmarknadsavdelningen har under hösten 2010 låtit utrednings- och statistik-kontoret genomföra analyser avseende vilka faktorer som mest påverkar aspiranternas förutsättningar att få ett arbete. USK har i sin analys vägt in följande faktorer: kön, ålder, födelse-land, vistelsetid i landet, utbildningsnivå, arbetslivserfarenhet de senaste fem åren samt biståndstid före inskrivning på jobbtorg. Vid en rangordning av de olika bakgrundsfaktorernas betydelse för att avslutas till självförsörjning kommer utbildningsnivån högt. Kort biståndstid samt aspirantens ålder är dock de två enskilda faktorer som har störst betydelse.

När det gäller hållbarheten i jobbtorgens resultat avseende att bli kvar i självförsörjning över längre tid så visar analysen i korthet att utbildningsnivån är den individspecifika faktor som, efter biståndstidens längd, mest påverkar risken att återkomma till jobbtorg. Generellt gäller dock att självförsörjningsgraden bland de som avslutats från jobbtorg Stockholm är relativt hög och ligger på ca 80 % även sex månader efter avslut.

När det gäller arbetslösa ungdomar visar forskning och utvärderingar genomförda av bland annat IFAU att utbildningsnivån har en stor betydelse för vilka ungdomar som under lång tid blir kvar i arbetslöshet. Arbetsförmedlingen framhåller att ett av

problemen på Stockholms arbetsmarknad är att många arbetssökande har för låga utbildningsnivåer i förhållande till arbetsmarknadens behov. Utbildningens betydelse för möjligheterna att få ett arbete i Stockholm är således stor.

Jobbtorgen följer och analyserar utbildningsnivåerna för olika grupper på torgen. Jobbtorgsorganisationen arbetar också på ett strukturerat sätt för att informera och vägleda aspiranter till studier. Samtliga jobbtorg har studie- och yrkesvägledare. I deras arbete ingår att bedöma såväl enskilda aspiranternas intresse för utbildning som deras utbildningsbehov. Vägledarna kan stödja aspiranten att gå direkt till studier eller till att göra en studieplanering på lite längre sikt även om det kortsiktiga målet kan vara egen försörjning genom arbete. Vägledarna arbetar också för att aspiranter ska kunna få tidigare erfarenheter och kunskaper validerade, även om möjligheterna till validering fortfarande är begränsade. Förvaltningen bedömer att studie- och yrkesvägledarna är en central resurs inom jobbtorgsorganisationen. I projektform arbetar förvaltningen också på olika sätt för att stödja framförallt ungdomar att prova på utbildning.

Inom den nya arbetsmarknadsförvaltningen är det en prioriterad fråga att utveckla samverkan mellan arbetsmarknadsavdelningen, vuxenutbildning och Sfi för att finna nya sätt att motivera fler lågutbildade att välja utbildning.

Förvaltningen kan samtidigt konstatera att för många av aspiranterna upplevs inte utbildning som något alternativ. Det krävs ofta ett omfattande motivationsarbete för att få även unga arbetslösa att välja utbildning framför en kortare insats som bedöms kunna leda till arbete.

För den enskilde är det oftast av hög prioritet att slippa vara beroende av försörjningsstöd med vad det innebär av regler och kontroll avseende den egna ekonomin. För de flesta på jobbtorg är därför arbete det man först och främst vill satsa på även om det ibland innebär att ta ett ”enklare” arbete.

Arbetsmarknadsinriktade utbildningar upplevs ofta av aspiranterna som en tryggare väg till självförsörjning än mer allmän vuxenutbildning. Jobbtorgen kan erbjuda 3-4 månaders yrkesförberedande insatser. Förvaltningen samverkar också med arbetsförmedlingen för att aspiranter ska kunna få tillgång till befintliga arbetsmarknadsutbildningar där den enskilde inte behöver ta studielån utan kan delta i yrkesinriktad utbildning med rätt till aktivitetsstöd.

Nu gällande försörjningsstödsriktlinjer ger möjlighet att komplettera studiemedel med försörjningsstöd för personer som påbörjar en utbildning inom yrkvux. I familjer där båda saknar arbete men där den ena väljer att ta studiemedel för att studera finns också möjlighet att ge kompletterande försörjningsstöd. Riktlinjerna ger däremot inte möjlighet att läsa in hela utbildningar med försörjningsstöd. Bakgrunden är den grundläggande principen att längre utbildningar finansieras med studiemedel, lika för alla medborgare och att försörjningsstödssystemet ska vara en kortsiktig stödform med sikte på självförsörjning på snabbast möjliga sätt.

När det gäller frågan om obligatoriskt SL-kort inom försörjningsstödsnomen för alla som går på jobbtorg så är detta i första hand en fråga för socialtjänsten. Arbetsmarknadsförvaltningen kan inte heller bedöma vad en sådan förändring skulle innebära.

ra ekonomiskt för staden.

Förvaltningen anser dock att det utifrån jobbtorgens uppdrag är viktigt att aspiranterna smidigt kan delta i de aktiviteter som jobbtorgen planerar, enkelt kan komma iväg till anställningsintervjuer, kursstarter inom någon beslutad insats etc. För detta krävs att den enskilde med ibland kort varsel får tillgång till SL-kort eller till resekuponger på annat sätt. Det kan ibland även gälla för resor utanför SL-kortsområdet, även om det inte är så vanligt. I normalfallet ska detta fungera redan idag genom snabba kontakter med socialsekreterare eller genom att den enskilde finansierar tillfälligt resande utifrån den normala försörjningsstödsnormen och får ersättning i efterhand. Detta fungerar dock inte alltid. Jobbtorgen löser ibland frågan genom att tillhandahålla kuponger för resor som anses vara av stor betydelse för arbetsökande eller för den enskildes möjlighet att fullfölja en uppgjord planering. Detta ligger inte i jobbtorgens uppdrag men får ändå ibland bli en lösning när behov uppstår med kort varsel.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 oktober 2011 följande.

1. Socialnämnden godkänner för sin del tjänsteutlåtandet som svar på motionen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av tjänstgörande ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Ekonomiskt bistånd till vuxna som studerar

I riktlinjerna står att utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Försörjningsstöd ska som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning då detta kan medföra en inläsningseffekt. Det snabbaste sättet till egen försörjning innebär ibland att individen får välja bort en öns-

kad utbildning/insats till förmån för ett arbete. Försörjningsstöd kan beviljas vid korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa men den sökande ska då när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja ett erbjudet arbete.

Riktlinjerna ger emellertid redan idag möjlighet att i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, bevilja ekonomiskt bistånd för vuxenstudier, samtidigt som personen ändå alltid ska söka studiemedlets bidragsdel.

Förutom den inläsningseffekt som beskrivs i riktlinjerna går det att konstatera att ekonomiskt bistånd inte är utformat för att vara en försörjningskälla för studerande. Jämfört med statens studiemedelssystem är prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd mer detaljerad och kontrollen och kraven på individen mer omfattande, vilket innebär att det skulle vara en samhällsekonomiskt relativt kostsam lösning om biståndet användes som någon form av parallellt studiemedelssystem.

SL-kortet

Enligt riktlinjerna ska bistånd till SL-resor beviljas inom ramen för försörjningsstödet om behov av resa föreligger för att kunna arbeta eller för att kunna delta i regelbundna aktiviteter för att komma i arbete. Personer som arbetar eller deltar i arbetsökarverksamhet inom gångavstånd från bostaden har inte rätt till bistånd för arbetsresor.

För personer som har insats i form av jobbtorg är det viktigt att smidigt kunna delta i de aktiviteter som jobbtorget planerar. De tillhör också den grupp av sökande som ofta har behov av att enkelt kan komma iväg till exempelvis anställningsintervjuer, som det ibland kan kallas till med kort varsel. För att bistånd till resor med kort varsel ska kunna beviljas behöver personen snabbt ta kontakt med sin socialsekreterare, alternativt själv finansiera tillfälligt resande utifrån sitt försörjningsstöd och sedan ansöka om ersättning för resan i efterhand.

Även i fråga om SL-kort ska alltid en individuell behovsprövning göras.

Bistånd till arbetsresor utanför SL-kortsområdet

Det finns inget i riktlinjerna som hindrar att en individuell bedömning görs i de fall en person har behov av arbetsresor utanför SL-kortsområdet. Om behovet blir långvarigt, och det inte handlar om en insats från kommunen utan någon annan form av praktik eller arbete, bör det dock övervägas om personen har möjlighet att flytta till den kommun där man har sitt arbete.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordförande Mia Päärni m.fl. (S) och ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättare Leo Ahmed (V), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

1. Analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen.

Att analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen ingår i jobbtorgs och utbildningsförvaltningens uppdrag. En individuell bedömning av en persons behov och förmåga ska alltid göras. Samverkansarbetet mellan jobbtorg och utbildningsförvaltningen är därför viktigt.

2. Anpassa jobbtorgens utbud av utbildningar till aspiranternas behov av utbildning som syftar till hållbara jobb.

De individer som är aktuella för jobbtorg har mycket olika livssituationer och skiftande problematik. Det ligger en stor utmaning i att organisera arbetet så att individens behov är i fokus och att täta uppföljningar sker så att deltagarna inte blir anonyma och förloras i hanteringen. Det är förvaltningens uppfattning att jobbtorgen upphandlar utbildningar efter de behov aspiranterna har och efter de resurser som finns, för att i förlängningen skapa hållbara arbeten.

3. Omarbeta riktlinjerna för försörjningsstöd så att de inskrivna på jobbtorg som saknar relevant utbildning kan läsa in grundskolan med bibehållet försörjningsstöd samt de gymnasieämnen som anses behövas eller annan arbetsmarknadsinriktad utbildning för att kunna söka sig ut på den öppna arbetsmarknaden eller högre utbildning.

Det är förvaltningens uppfattning att arbetet med att aktivera den enskilde och erbjuda honom eller henne förutsättningar att hävda sig på arbetsmarknaden är en förutsättning i den aktiva arbetsmarknadspolitiken och en förutsättning för att man ska kunna tala om arbetslinjen. Förvaltningens arbete har den inriktningen att individer ska gå från bidrag till egen försörjning. Att medverka till att individer återupptar och slutför sina studier är viktigt för att kunna ta sig ut på den öppna arbetsmarknaden eller till högre utbildning.

Staden går långt i sitt ansvar för att individer ska komma i arbete eller få rehabilitering och närmar sig alltmer arbetsförmedlingens och/eller försäkringskassans ansvarsområden. Stadsdelsförvaltningens insatser är koncentrerade till de grupper som har svårast att komma ut på arbetsmarknaden. Det är viktigt att samverkansformerna med arbetsförmedlingen och försäkringskassan fortsätter utvecklas.

Enligt stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd ska försörjningsstöd som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning eftersom detta kan medföra en inlåsnings effekt. Försörjningsstöd ska inte beviljas vid annat än korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa, där

den sökande samtidigt söker arbete. Om en person i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, beviljas ekonomiskt stöd av socialtjänsten för vuxenstudier ska denne ändå alltid söka studiemedlets bidragsdel.

Av stadens riktlinjer framgår att yrkesvux är en särskild arbetsmarknadspolitisk satsning på yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom den kommunala vuxenutbildningen. Arbetslösa med försörjningsstöd som i enlighet med upprättad arbetsplan påbörjar en kurs inom yrkesvux kan beviljas kompletterande försörjningsstöd. Den sökande måste uppbära studiemedlets bidrags- och lånedel samt eventuellt tilläggsbidrag för barn.

4. *Återinföra SL-kortet i normen för försörjningsstöd, så att alla som är inskrivna på Jobbtorg har möjlighet att vara aktivt arbetssökande.*

Enligt stadens riktlinjer så beviljas bistånd till SL-resor inom ramen för försörjningsstödet om behov av resa föreligger för att kunna arbeta eller för att kunna delta i regelbundna aktiviteter för att komma i arbete. Personer som arbetar eller deltar i arbetssökarverksamhet inom gångavstånd från bostaden har ej rätt till bistånd för arbetsresor. Beträffande rimligt gångavstånd kan ca 3 km tjäna som utgångspunkt.

Beroende på hur frekvent behovet av resor är kan bidrag beviljas antingen till förköpsremсор eller till månadskort. Kostnaden för nödvändigt antal förköpsremсор ska jämföras med kostnaden för månadskort, det billigaste alternativet ska väljas.

Det är förvaltningens bedömning att ekonomiskt bistånd för arbetsresor beviljas för klienter som har behov av att resa för att kunna delta i aktiviteter som syftar till att komma i arbete.

5. *Införa en rätt att få ekonomiskt bistånd till arbetsresor även utanför SL-kortsområdet, om det inom en viss kortare tid bedöms leda till arbete.*

Om en klient ansöker om bistånd för arbetsresor utanför SL-kortsområdet gäller samma förutsättningar som redogjorts för under punkt 4. I varje ärende görs en individuell prövning utifrån givna förutsättningar.

Det är förvaltningens bedömning att ekonomiskt bistånd för arbetsresor utanför SL-kortsområdet kan beviljas efter en individuell behovsprövning.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 lämna denna skrivning som svar på kommunstyrelsens remiss dnr 325-1333/2011.

Reservation anfördes av vice ordföranden Robert Lagergren m.fl. (S) samt ledamöterna Rebwar Hassan m.fl. (MP) samt Rudy Espinoza m.fl. (V), *bilaga I*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

De krav som ställs på en arbetssökande är oftast adekvat utbildning, arbetslivserfarenhet, god kunskap i svenska språket. Utbildningsnivån i Skärholmen är sannolikt en av orsakerna till varför förvärvsfrekvensen är låg och arbetslösheten förblir på en hög nivå.

Befolkningens (25-64 år) högsta utbildningsnivå 2009-12-31 enligt USK

	Skärholmen	Norrholm	Hela staden
Folk- eller grundskoleutbildning	23 %	5 %	11 %
Gymnasieutbildning	40 %	26 %	33 %
Eftergymnasial utbildning	33 %	67 %	53 %
Uppgift saknas	5 %	2 %	2 %

Förvaltningen föreslår att nuvarande riktlinjer för ekonomiskt bistånd beslutade av kommunfullmäktige 2010-05-24 ska bibehållas. Riktlinjerna säger att utgångspunkten är att vuxenstudier inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Försörjningsstöd ska som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning eftersom detta kan medföra en inlåsnings effekt. Detta genom att försörjning genom bidrag blir ett mål i sig och den enskilde förlorar fokus på det primära målet att fullfölja utbildningen för att bli självförsörjande genom arbete. Det snabbaste sättet till egen försörjning innebär ibland att individen får välja bort en önskad insats till förmån för ett enkelt arbete. Försörjningsstöd ska inte beviljas vid annat än korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa, där den sökande samtidigt söker arbete. Den sökande ska närsomhelst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja erbjudet arbete.

Om en person i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, beviljas ekonomiskt stöd av socialtjänstlagen för vuxenstudier ska denna ändå alltid söka studiemedlets bidragsdel via CSN.

Förvaltningen anser att ansvaret för utbildning för arbetssökande bör ligga på utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och arbetsförmedlingen. Jobbtorgens uppdrag bör vara att stödja aspiranter till egen försörjning genom arbete eller studier. Kortare utbildningar i nära samarbete med arbetsgivare som leder till anställning kan vara ett komplement till jobbtorgets uppdrag.

Beroende på hur frekvent behovet av resor är kan bidrag beviljas antingen till förköpsremor eller till månadskort. Kostnaden för nödvändigt antal förköpsremor ska

jämföras med kostnaden för månadskort och det billigaste alternativet ska väljas.

Individuella provningar till arbetsresor även utanför SL-korts område görs.

Förvaltningens förslag är att behålla nuvarande riktlinjer vad gäller handläggning för ekonomiskt bistånd och att stadsdelsnämnden lämnar denna skrivning som remiss-svar till kommunstyrelsen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Sebastian Wiklund (V), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att arbeta för att möjliggöra för fler personer att komma ut på arbetsmarknaden. De senaste åren har förvaltningen kunnat se att allt fler personer som ansöker om ekonomiskt bistånd står längre från arbetsmarknaden. Många arbetssökande matchar inte arbetsmarknadens krav på kompetens.

Arbetssökande biståndsmottagare

Riktlinjerna för ekonomiskt bistånd utgår från Socialtjänstlagen. En individuell behovsprövning ska alltid göras och om sakliga skäl föreligger motiverar det avsteg.

Enligt riktlinjerna ska den som är arbetslös och söker bidrag erbjudas ett strukturerat stöd i att söka arbete för att på så sätt uppnå egen försörjning.

Förvaltningen har därför ett uppbyggt samarbete med jobbtorg i syfte att förbättra de arbetslösas möjligheter att komma ut i arbete.

För alla personer som ansöker om ekonomiskt bistånd görs en individuell bedömning och en plan upprättas. Bedömningen baseras på personens sociala situation, hälsa, utbildningsbakgrund, tidigare arbetslivserfarenhet etc.

Arbetsresor inom och utanför SL-området

Samtliga arbetssökande i Älvsjö som är inskrivna på jobbtorg beviljas SL-kort, då jobbtorg ligger på ett sådant avstånd att det inte är att anse som skäligt att kunna ta sig dit utan kollektiva färdmedel.

För arbetsresor utanför SL-området görs en individuell bedömning utifrån den enskildes behov av dessa. Målsättningen är att underlätta för personen att erhålla ett arbete och om då exempelvis praktiken utgör en sådan möjlighet, kan arbetsresor beviljas även för resor utanför SL-området.

Studier och försörjningsstöd

I motionen föreslås att en analys görs av utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorg. Förvaltningen anser att det är bra att på en övergripande nivå göra en sådan analys och bäst lämpad att göra detta är arbetsmarknadsnämnden som ansvarar för

jobbtorgen och därmed också förfogar över ett helhetsperspektiv.

Enligt riktlinjerna för ekonomiskt bistånd ska som huvudregel försörjningsstöd inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning eftersom detta kan medföra en inlåsningsseffekt. Försörjningsstöd kan dock beviljas för korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa, där den sökande samtidigt söker arbete. Vuxenstudier ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen.

Förvaltningen anser att det är viktigt att verka för att försörjningsstödet enbart ska vara en tillfällig försörjningsskälla för personer som saknar inkomst. Att studier under längre perioder ska finansieras genom uppbärande av ekonomiskt bistånd kan innebära att denna princip motverkas.

Då arbetslöshet är en större fråga med flera ansvariga aktörer, anser förvaltningen att det är viktigt att staden samverkar med bland annat Arbetsförmedlingen för att se vilka möjliga åtgärder de förfogar över.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) enligt följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att i övrigt anföras

Det är uppenbart att utbildning är nyckeln till arbete och egen försörjning. Att 30 % av deltagarna på jobbtorgen har en utbildningsnivå under gymnasienivå samt att 20 % har en utbildningsnivå som är kortare än motsvarande 9-års grundskola visar på mycket stora behov av basal grundutbildning.

I de analyser som USK har gjort är självklart kort biståndstid en tung enskild faktor för att få jobb. Men en gymnasieutbildning blir det kort biståndstid.

Utbildning är en klassfråga som mycket starkt bidrar till att även arbetslöshet är en klassmarkör. Sambandet är glasklart.

Det är ett mycket stort misslyckande att Stockholms Stad inte har lyckats leverera utbildning till de unga personer som nu tvingas gå på försörjningsstöd och blir "aspiranter" på jobbtorgen.

Frågan är nu vad vi ska erbjuda dem? All forskning pekar på att utbildning är en central faktor för att få fäste på arbetsmarknaden. Det borde föranleda till att vi i Stockholm såg över vad vi erbjuder för vägar att gå vidare.

Korta kurser eller en utbildning som ger större valmöjligheter genom livet.

Att ha misslyckats i skolan är en faktor som starkt påverkar en individs självförtroende och psykiska hälsa.

Självklart är det så att de "aspiranter" som nu befinner sig på jobbtorgen inte ska tvingas in i studier däremot borde vi kunna ge förutsättningar att genom jobbtorgen erbjuda basstudier med bibehållet försörjningsstöd.

Stadsdelsnämndernas biståndsbedömning är mycket restriktiv både vad gäller att bedöma kompletterande försörjningsstöd för studier samt SL-kort. Här svajar det betänkligt från nämnd till nämnd.

Jobbtorgen ska självklart inte vara de som bidrar med kuponger för aspiranternas resor. Är individen arbetssökande ska personen kunna ta sig över hela länet för att söka jobb allt annat är kontraproduktivt.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Sara Pettigrew m.fl. (MP) enligt följande.

I ett kunskapsintensivt samhälle med en tuff arbetsmarknad där det visat sig vara de med lägst utbildning som blir hårdast drabbade av långtidsarbetslöshet är det viktigt att vi hjälper de aspiranter som inte fullgjort sin grundskole- och gymnasieutbildning att med försörjningsstöd komplettera upp och tillgodogöra sig denna kompetens. Vi tycker också att det är viktigt att det finns alternativ för de som har svårt med teoretiska studier att det också finns mer praktiskt orienterade alternativ som lärlingsutbildningar och kvalificerad yrkespraktik.

Miljöpartiet anser därutöver att det är en självklarhet att försörjningsstödet ska kunna täcka de utgifter som människor behöver för att upprätthålla en grundläggande trygghet och ha möjlighet att ta sig till egen inkomst igen. Däribland hör SL-kortet. Inte minst med tanke på att man som arbetssökande idag kan förväntas söka jobb med stor geografisk spridning bör SL-kortet, en förutsättning för att ta sig till arbetsintervjuer, praktik eller en tillfällig timanställning, vara en självklar del inom normen för försörjningsstöd.

Socialnämnden

Reservation anfördes av tjänstgörande ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) enligt följande.

1. Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att bifalla motionen.
2. Därutöver anføres följande.

Lågkonjunktur kombinerat med en ineffektiv jobbpolitik och fördelningspolitik har lett till att behovet av försörjningsstöd har ökat. Regeringens försämringar av a-kassesystemet och sjukförsäkringen har också urholkat trygghetssystemen och förvärrat situationen för dem som har hamnat utanför arbetsmarknaden. Ekonomiskt bistånd är en del av samhällets trygghetssystem, ett yttersta skyddsnät vid tillfälliga försörjningsproblem. Orsakerna till den enskildes försörjningsproblem varierar och behovet av ekonomiskt bistånd hänger samman med de nämnda politiska faktorerna.

Moderaterna i landstinget drev nyligen igenom en avgiftshöjning av SL-kortet vilket har gjort att många av dem som tidigare hade det tufft ekonomiskt nu får det ännu svårare att röra sig i staden. Samtidigt har man också gjort det svårare för vuxna att omskola sig genom att man bland annat har skurit ner på komvux.

I ett modernt välfärdsland ska trygghetssystemen avse att stärka individen under tuffa tider. På så sätt ökar individens möjlighet att uppta den egna försörjningen. Vi ser det därför som stadens ansvar att maximera förutsättningarna för den som behöver försörjningsstöd att få de medlen som behövs för att öka den enskildes rörlighet.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) enligt följande.

1. Socialnämnden beslutar att delvis tillstyrka motionen
2. I övrigt anføres följande:

Det är viktigt att även arbetslösa med försörjningsstöd får goda möjligheter till en plats på arbetsmarknaden. Jobbtorgen, som Miljöpartiet i vårt budgetförslag väljer att kalla ”En-dörr-in-verksamheter”, behöver anpassa sitt utbud bättre till de arbetssökandes behov. Utbildningar och andra insatser ska syfta till stadigvarande jobb.

En självklar del i att göra det lättare för arbetslösa att söka och få jobb är att återinföra SL-kortet i normen för alla. Dessutom skulle en möjlighet till ekonomiskt bistånd för arbetsresor även utanför SL-kortområdet underlätta för fler att få arbete.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V) enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller motionen.
2. Därutöver anføres:

Karin Rågsjö beskriver i sin motion att många av de arbetslösa som är inskrivna på jobbtorgen saknar relevant utbildning. De arbetslösa som saknar betyg från grundskolan och gymnasiet skulle behöva erbjudas vuxenutbildning. I dagens samhälle krävs utbildning för att få hållbara arbeten.

I motionen föreslås att efter en individuell bedömning på jobbtorgen ska långtidsarbetslösa kunna läsa in grundskolan, i vissa fall gymnasieämnen och även gå arbetsmarknadsinriktade utbildningar med försörjningsstöd. Vänsterpartiet anser att detta skulle innebära att flera kan få hållbara arbeten och på sikt vara en vinst för staden och den enskilda arbetslösa. Därför menar vi att motionen ska bifallas.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Mia Päärne m.fl. (S) och ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP) enligt följande.

Att bifalla motionen och därutöver anföra

Att man gör individuella bedömningar av en persons behov och förmåga är naturligtvis viktigt, men det är också viktigt att göra en mer generell analys av utbildningsbehovet av de som är inskrivna på jobbtorget. Om man vill ha en tydlig bild av vilka

satsningar som krävs och i vilken omfattning, för att på allvar rusta människor för arbetsmarknaden, är det en nödvändighet.

Att jobbtorgen upphandlar utbildningar efter de resurser som finns säger sig självt, frågan är snarare om det täcker behoven. Är de effektiva, ger de resultat och är de ett steg på vägen till arbete?

Det har tidigare funnits möjligheter att läsa in grundskolan utan att ta lån och det borde återigen bli en möjlighet som erbjuds. Att med eller utan yrkesutbildning kunna konkurrera på arbetsmarknaden utan den mest basala utbildningen är inte realistiskt. Även om en aspirant utan vare sig komplett grundskola eller gymnasieutbildning får ett arbete så är frågan vad som händer om han/hon blir arbetslös igen?

Jobbtorgen har idag ett brett uppdrag och jobbar med många olika målgrupper med olika stora förutsättningar att bli självförsörjande. Därför bör man också göra ordentliga analyser av de som inte har blivit självförsörjande inom 6 månader för att få en bättre förståelse för vad anledningen till det är.

Vi tycker också att SL-kort ska ingå i normen för försörjningsbidrag.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättare Leo Ahmed (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden tillstyrker motion 2011:47 av Karin Rågsjö (V)

Därutöver vill vi framföra följande

Många av de som idag är inskrivna vid jobbtorgen upplever att de skickas på meningslösa kurser som de inte förstår målet med. Ett sådant exempel är kurser där man fått sitta och måla med fingerfärg! De kurser som jobbtorgen skickar sina aspiranter till måste ha tydliga mål och vara ett steg på vägen till arbete. Jobbtorgen måste också vara noga med vilka kurser de köper in och kontrollera att de verkligen håller vad de lovar. Att ge aspiranterna möjligheter att läsa in grundskola och gymnasium eller komplettera sin utbildning på annat relevant sätt är seriösa och tydliga steg på vägen mot en hållbar anställning.

Stockholm är en storstad där man behöver SL-kortet för att ta sig fram. Särskilt för oss som bor i förorterna är SL-kortet en nödvändighet. Om man vill söka arbete på egen hand är SL-kortet en förutsättning. Många vill kunna ta ett tillfälligt jobb snabbt eller själva personligen söka upp en arbetsgivare. Bor man i Rinkeby finns det inte många arbetsplatser på gångavstånd. För att öka arbetslösas möjligheter till arbete och integrering måste SL-kortet återinföras i normen för försörjningsstöd.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Robert Lagergren m.fl. (S) samt ledamöterna Rebwar Hassan m.fl. (MP) samt Rudy Espinoza m.fl. (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden bifaller motionen samt lämnar nedan angivet anförande som svar på kommunstyrelsens remiss Dnr 325-1333/2011

Samt att därutöver anföra.

Redan i tertialrapport 1 för 2011 kunde vi se att antalet bidragshushåll ökat i vår stadsdel. Från december 2010 till februari 2011 fick vi en ökning med 30 stycken hushåll som i dag är beroende av ekonomiskt bistånd.

Vi kan även se i tertialrapport 2 att detta fortfarande är ett stort problem i vår stadsdel. Det har inte heller skett en minskning av ungdomsarbetslösheten och således har vi fortfarande en hög andel ungdomar mellan 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd.

I tjänsteutlåtandet (Dnr 6/991-2011 "Angående de växande inkomstskillnaderna i Stockholm och den ökande arbetslösheten i Skärholmen") kan vi se en tydlig koppling mellan utbildning och den rådande arbetslösheten. Rapporten pekar klart och tydligt på hur viktigt det är med utbildning för att få ett arbete. Bland dem som förblir arbetslösa en längre period vet vi att det oftast är ofullständig gymnasieutbildning som är problemet. Underlaget visar även på hur stora inkomstskillnaderna är mellan de olika stadsdelarna i Stockholm. Lönespannet på medelinkomsten är som störst mellan förorten och innerstaden. Även för inkomsten har utbildningsnivån stor betydelse.

Därför bör man ta detta ypperliga tillfälle i akt till att förändra och förbättra våra riktlinjer för försörjningsstödet så att flera långtidsarbetslösa i staden får en reell chans till en hållbar anställning.

Analysera för att effektivisera

Det är av ytterst vikt att man gör en generell analys av våra regelverk och ser till att effektivisera samarbetet mellan arbetsförmedlingen, övriga förvaltningar i staden och jobbtorget för att på så sätt säkerställa och erbjuda goda lösningar åt våra medborgare. Det måste alltid handla om hållbarhet och individuella bedömningar som på sikt leder till fasta arbetstillfällen.

Studieinriktning på Jobbtorgen

Vi anser även att det borde finnas en studieinriktning på våra jobbtorg för våra aspiranter där den individuella planen är att få möjlighet att komplettera upp sina betyg för högre studier eller fast arbete. I dag är detta inte möjligt, trots att vi ser att utbildningen är nyckeln till många av våra sociala och strukturella problem och inte minst problemet att få en fast anställning.

Förvaltningen tar upp problematiken med studier som finansieras med försörjningsstöd. De menar att det kan bli en inlåsningsseffekt där försörjning genom bidrag blir mål i sig. Istället för att fokusera på det primära målet att fullfölja utbildningen för att bli självförsörjande genom arbete.

Vår uppfattning är att det inte alls behöver bli en inlåsningsseffekt utan alldeles tvärtom. Allt handlar om god planering och styrning under resans gång. Våra aspiranter på jobbtorgen har i dagens läge en chans att få en praktikplats hos en arbetsgivare med bibehållet försörjningsstöd under 2 år, och med möjlighet på förlängning i ytterligare 2 år om allt har gått bra. Vi kan på samma sätt reglera en studieinriktad plan för individer som vill plugga upp sina betyg för högre studier eller ett fast arbete som kräver minst gymnasieutbildning. Den planerade tiden för studier kan således fördelaktigt också förläggas med tidsplan som exemplet med aspiranternas praktikplats.

SL-kort inom normen för försörjningsbidrag

Vidare bör man även införa SL-korten inom normen för försörjningsbidraget då detta skulle öka rörligheten och chansen för våra medborgare att få ett jobb.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Sebastian Wiklund (V) enligt följande.

Vi röstar med motionären i detta ärende. Vi ser det emellertid positivt att Älvsjö inte sällar sig till de som inte beviljar SL-kort till de på jobbtorg som har behov av det. Det är emellertid trixigt när man är arbetssökande. Exempelvis om man på kort varsel ska infinna sig vid en anställningsintervju så förstår vi inte riktigt hur förvaltningen löser det. Vi vet alltså väldigt lite om vad förvaltningen menar med ”behov” av SL-kort.

Vi tycker också det är viktigt att reformera försörjningsstödet till förvaltningen. De så kallade ”låsningsarna” som nämns i tjänsteutlåtandet får vi inte veta mycket om vad som avses. Vi håller därför starkt fast vid vår verklighetsuppfattning att endast 40 procent av de som är inskrivna på jobbtorg har förgymnasial utbildning, att de som är inskrivna ökar och man kan befinna sig på jobbtorgen under väldigt lång tid och att det är en enormt svårt att få jobb utan tillräcklig utbildning. Vi vill ordna jobb och det är högt prioriterat. Därför måste riktlinjerna för försörjningsstöd ses över så att de anpassas efter medborgarnas behov och efter de förutsättningar de har.

2011:47

Motion av Karin Rågsjö (V) om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning

Dnr 325-1333/2011

Att investera i kunskap är alltid relevant. Det är uppenbart att många av de arbetslösa som idag är inskrivna på jobbtorgen saknar relevant utbildning. Att 40 % endast har förgymnasial utbildning eller lägre visar att jobbtorgens insatser inte motsvarar behoven. Stockholms stad har inte lyckats leverera utbildning till alla de arbetslösa som idag står utan betyg från grundskola och gymnasium.

Det måste till en stor satsning för att nå långtidsarbetslösa och ungdomar där staden inte har lyckats tillhandhålla en skolsituation där ungdomar fullgör grundskola och gymnasium. Att 30 % av de inskrivna år 2010 var inskrivna på jobbtorg i mer än i ett år är en talande siffra. Det behövs en ordentlig analys av vilka åtgärder som är ”nycklar” för att varje enskild individ ska kunna få arbete.

I dagens kunskapsintensiva samhälle krävs utbildning för att få hållbara arbeten. Även enklare arbeten kan vara svåra att få för lågutbildade. Strukturen på arbetsmarknaden har förändrats och riktlinjerna för ekonomiskt bistånd måste anpassa sig till omvärlden. Idag finns få arbeten som inte kräver god allmänutbildning. Personer som står långt från arbetsmarknaden på grund av låg utbildning måste kunna bättra på sin grundläggande kompetens för att ha en chans att få arbete. Det behövs också genvägar i utbildningssystemet som kombinerar yrkesutbildning med lärlingsjobb. Många som saknar studietradition vågar inte ta studielån. Efter individuell bedömning på jobbtorgen ska långtidsarbetslösa därför kunna läsa in grundskolan, i vissa fall gymnasieämnen och även gå arbetsmarknadsinriktade utbildningar med försörjningsstöd.

Självfallet behöver också den statliga arbetsmarknadspolitiken förbättras, fler arbetsmarknadsutbildningar erbjudas och fler komvuxplatser erbjudas.

Studiestödet för långvarigt arbetslösa som behöver komplettera sin utbildning behöver förbättras avsevärt jämfört med idag. Den sociala snedrekryteringen till grundläggande utbildning måste arbetas bort.

Arbetslösheten är dubbelt så hög bland personer med enbart grundskoleutbildning. De utbildningar som idag erbjuds på jobbtorgen är inte anpassade för att skapa hållbara arbeten. Arbetslösa med funktionsnedsättningar och diagnoser kan inte erbjudas utbildning som anpassas till deras situation, vilket gör att många blir kvar länge på jobbtorgen. Idag kan försörjningsstöd bara erhållas för kortare kurser, vilket inte ger alla ett långsiktigt fäste på arbetsmarknaden.

De riktlinjer för försörjningsstöd som infördes 2007 motverkar utbildning som ger ett hållbart arbete och försörjning och låser fast jobbtorgsaspiranterna i en evig kedja av praktikplatser, tillfälliga arbeten och försörjningsstöd i stället för att sikta mot varje individs möjlighet att långsiktigt försörja sig själv.

Ett annat stort hinder för många arbetssökande är att de inte får SL-kort trots att de är inskrivna på jobbtorg. För att till exempel med kort varsel kunna gå på en arbetsintervju krävs först en promenad på några kilometer till socialkontoret för att få SL-kuponger. Vill det sig illa tar det så lång tid att de missar intervjun.

Det finns också exempel på arbetssökande som har fått en kortvarig praktikplats utanför SL-kortsområdet som skulle kunna övergå i anställning ganska snart, men som inte har kunnat ta praktikplatsen på grund av att pengar till arbetsresor saknats. Det är orimligt att kräva arbetssökande i hela landet/länet och inte bevilja ekonomiskt bistånd till arbetsresorna.

Utbildning kostar att investera i på kort sikt, på lång sikt är det dock nödvändigt för staden och staten att investera i alla typer av utbildningar. Det är grunden i ett modernt samhälle. Dagens satsningar är inte tillräckliga. Att matcha långtidsarbetslösa mot eventuella jobb räcker inte. Vi måste satsa brett på utbildning som leder till hållbara arbeten, till exempel för att möta personalbehovet inför generationsväxlingar i staden.

Jag föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen.
2. Anpassa jobbtorgens utbud av utbildningar till aspiranternas behov av utbildning som syftar till hållbara jobb.
3. Omarbeta riktlinjerna för försörjningsstöd så att de inskrivna på jobbtorg som saknar relevant utbildning kan läsa in grundskolan med bibehållet försörjningsstöd samt de gymnasieämnen som anses behövas eller annan arbetsmarknadsinriktad utbildning för att kunna söka sig ut på den öppna arbetsmarknaden eller till högre utbildning.

4. Återinföra SL-kortet i normen för försörjningsstöd, så att alla som är inskrivna på Jobbtorg har möjlighet att vara aktivt arbetssökande.
5. Införa en rätt att få ekonomiskt bistånd till arbetsresor även utanför SL-kortsområdet, om det inom en viss kortare tid bedöms leda till arbete.

Stockholm den 13 juni 2011

Karin Rågsjö